

Vergaderjaar 2022–2023

27 830

Materieelprojecten

Nr. 408

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 juni 2023

Zoals eerder met uw Kamer gedeeld blijven de vier Luchtverdedigings- en Commandofregatten (LC-fregatten) vijf jaar langer in de vaart dan oorspronkelijk voorzien.¹ Om met de LC-fregatten veilig en operationeel relevant te kunnen doorvaren zijn maatregelen noodzakelijk. Met deze DMP A-brief informeer ik u over een deel van deze maatregelen: het project «Langer doorvaren LCF: Materiële zeewaardigheid».

De Kamer is vorig jaar met een A-brief geïnformeerd over nieuwe waarnemings- en storingsapparatuur voor elektronische signalen.² Deze apparatuur zorgt voor een belangrijke verbetering van de operationele capaciteiten. De brief over waarnemings- en storingsapparatuur is eerder verstuurd, omdat voor dit project een langere voorbereidingstijd nodig is. Het project van deze A-brief over materiële zeewaardigheid is bedoeld om de operationele en technische staat van de LC-fregatten in orde te houden en is complementair aan het project over de waarnemings- en storingsapparatuur voor elektronische signalen.

Achtergrond

De hoofdtaak van de LC-fregatten is de luchtverdediging in de wijde omgeving. De fregatten kunnen een maritieme taakgroep van meerdere schepen beschermen tegen luchtdreigingen. Daarnaast hebben de fregatten ruimte voor de commandostaf van een maritieme taakgroep. Volgens de huidige planning gaat het eerste LC-fregat uit dienst in 2032 en het vierde en laatste fregat in 2035. Ik verwacht u later dit jaar te kunnen informeren over de vervanging van de LC-fregatten.

¹ Kamerstuk 27 830, nr. 297.

² A-brief project «Langer doorvaren LCF: Elektronische oorlogvoering», Kamerstuk 27 830, nr. 380.

Behoeftte en kenmerken

Het project omvat de aanpassing en vervanging van systemen die van belang zijn voor de materiële zeewaardigheid en daarmee voor de veiligheid van de fregatten. Van deze systemen is voorzien dat de levering van reservedelen stopt of dat de software door veroudering niet meer operationeel relevant is. Het betreft hoofdzakelijk:

- algemene systemen zoals koelinstallaties, hijswerktuigen, verwarmingsketels en brandmeldinstallaties. Voor het merendeel van deze systemen is een wettelijk vastgelegd keuringsregime van kracht;
- kleinere elektronische systemen zoals navigatieradars, elektro-optische systemen en radiosystemen;
- netwerken en computersystemen;
- de ESSM (*Evolved Sea Sparrow Missile*) Block 1 luchtverdedigingsraket.

Het project omvat ook de aanpassing van trainers, simulatoren en logistieke ondersteuning en opleiding en training, documentatie en handleidingen, materieelbeheer en de voorraad reservedelen.

De twee LC-fregatten die het eerst uit dienst gaan in 2032–2033 beschikken over de ESSM (*Evolved Sea Sparrow Missile*) Block 1 luchtverdedigingsraket. Om zeker te stellen dat deze twee LC-fregatten beter bestand zijn tegen moderne dreigingen voert Defensie als onderdeel van dit project een software-aanpassing uit. De twee LC-fregatten die het langst in dienst blijven, gaan beschikken over de nieuwe ESSM Block 2 luchtverdedigingsraketten.³ Voor deze schepen is deze software-aanpassing niet van toepassing.

Planning en uitvoering

In de periode 2024–2029 ondergaan de vier LC-fregatten achtereenvolgens groot onderhoud. In deze periode voert Defensie dit groot onderhoud en daarnaast andere gerelateerde projecten uit, om de LC-fregatten operationeel relevant te houden.

Naast het project «Langer doorvaren LCF: Elektronische oorlogvoering» krijgen alle vier fregatten een nieuw 127 mm kanon⁴, nieuwe antischipraketten⁵ en Tomahawk-langeafstandsbewapening⁶. De twee fregatten die het langst in dienst blijven, krijgen daarnaast de RAM-raketten (*Rolling Airframe Missile*) voor de luchtverdediging op de korte afstand⁷ en de ESSM Block 2 raketten, zoals hierboven benoemd.

Voor het eerste LC-fregat dat in 2024–2025 onder handen wordt genomen, komt de onderhoudsperiode te vroeg voor een volledige uitvoering van de in het project opgenomen werkzaamheden. Voor dit fregat wordt de koelinstallatie van onder andere de sensoren en luchtbehandeling niet vervangen. Om de operationele inzetbaarheid te garanderen zijn de onderdelen van de te vervangen koelinstallaties van de overige drie fregatten beschikbaar. Het risico op langdurige uitval is daarmee beperkt. De veiligheid is hierbij niet in het geding. De resterende werkzaamheden voert Defensie zoveel mogelijk uit in latere korte onderhoudsperiodes.

³ B-brief project «ESSM Block 2: verwerving en integratie», Kamerstuk 27 830, nr. 355.

⁴ A-brief project «Vervanging 127mm kanon LC-fregatten», Kamerstuk 27 830, nr. 218.

⁵ A-brief project «Vervanging maritiem *Surface-to-surface missile*», Kamerstuk 27 830, nr. 216.

⁶ A-brief project «Verwerving *Maritime Strike*», Kamerstuk 27 830, nr. 391.

⁷ Afwijkingsrapportage Defensie Projectenoverzicht, Kamerstuk 27 830, nr. 400.

Overige aspecten

Verwerving

De werkzaamheden worden uitgevoerd door verschillende leveranciers, waarbij zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van bestaande contracten. Als dat niet mogelijk is, wordt per systeem of combinaties daarvan de verwervingsstrategie bepaald. Defensie voert de regie over het geheel van werkzaamheden.

Internationale samenwerking

Bij de software-aanpassing van de ESSM Block 1 luchtverdedigingsraket zal sprake zijn van samenwerking met de Verenigde Staten en mogelijk andere landen.

Risico's

Op grond van een risico-inventarisatie zijn risicobeheersingsmaatregelen getroffen. Een risicoreservering maakt deel uit van het projectbudget. Een van de risico's betreft de beschikbaarheid van technisch personeel voor uitvoering van de deelprojecten. Dit risico wordt beheerst door, indien nodig, meer werk uit te besteden bij de industrie. Een ander risico is dat bij enkele systemen en onderdelen die nu nog in orde lijken, tijdens de werkzaamheden alsnog vervanging nodig blijkt. De risicoreservering kan dit opvangen.

Financiële aspecten

Het taakstellende projectbudget bevindt zich in de bandbreedte van € 50 miljoen tot € 250 miljoen. De investering komt in de periode 2023 tot en met 2029 ten laste van het investeringsbudget van Defensie.

Vanwege het langer doorvaren is in het projectbudget een verhoging van het exploitatiebudget opgenomen. Enkele vervangende systemen zijn duurder in het gebruik en bij het onderhoud. Veroudering van systemen waarvan vervanging niet nodig is, zorgt ook voor een hogere onderhoudslast.

Ten slotte

Gezien het projectvolume van minder dan € 250 miljoen mandateer ik de uitvoering van dit project aan het Commando Materieel en IT. Over het vervolg van dit project informeer ik de Kamer via de begroting, het jaarverslag van het Defensiematerieelbegrotingsfonds en het Defensie Projectenoverzicht.

Om het project tijdig te kunnen starten, wil Defensie nog deze zomer de eerste verplichtingen aangaan. Ik verzoek uw Kamer daarom deze brief te agenderen voor het Commissiedebat Materieel van 28 juni aanstaande.

De Staatssecretaris van Defensie,
C.A. van der Maat